

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

दाल्दल अंक

M-2573

शरषक	ग्रंथकार	वरषय	वरस्तार (पुर्ण/ अपूरण)	टरकार	आकार	पृष्ठे	लरपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शक/वरकम सवंत)	Additional Particulars / Remark
शुल्लवारवरण		कुश	दुर्ण		3/6	4	संस्कृत कागद		21	66	शक 1778	

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ सज्जमस्फुटयेनैषां चतस्रश्च विदिसुवसतां नृणां ॥ प्रतिदिनमभ्यामभ्यामासां विदधाति यः प्राचीः ॥ ५८ ॥
 समासं वक्ष्यामः ॥ किमर्थं विदमुच्यते ॥ यदा चार्थे एवात्रा वंशसदोहविधां नाम्बग्निमानादेति परामर्शमात्रेणैवोक्तमितेषां तत्त्वानां
 एवार्थं विदमुच्यते ॥ ननु चार्थे लोचनस्य पृष्ठमभिहितं वेदिं पुरस्त्वं स्याममात्रेण प्राचीमिति ॥ तथा ॥ महावेद्यां च
 पु ६ ॥ रात्रिप्रभमां प्राचीं च ६ ॥ रात्रिपश्चात् अतुर्वि ६ ॥ रात्रिपुरस्तादिति ॥ सदसो वि ॥ आयामत्रिर्यज्ञाने अभिहिते ॥ अग्नावधुतरेषु पुरुषो
 अयेनैकं रात्रिं विधादिति ॥ तत्रोच्यते ॥ सस्यमेतदुक्तं ॥ किंतु ॥ इजुसमासमंतरेण दिग्विभागक्षानमेतदिति ॥ न संभावयितुं शक्यं
 ते ॥ सस्यमेतेषु वेदिप्रमाणेषु पुरुषा पथा रात्रा चोक्ते वेदिः प्रच्यवते ॥ न च सेष्पक्षेते इजुसमासमंतरेण इजुसमानतुदिशः प्रच्यु
 ताः सर्वत्र समाभ्यंतोति ॥ अग्नावपि ॥ इजुसमासमंतरेण पुरुषो अयेन कथं च ॥ किं यत इति अत्रैवेतदुच्यते ॥ अतश्चार्थे एव
 त्रयोपमेवेतदुच्यते ॥ इजुसमासं वक्ष्यामहे ॥ प्रतिज्ञासूत्रमेतत् ॥ इवायस्य सस्यते संक्षिप्यते इजुसमासः समासग्रहणं च आसौ
 पल्लवणार्थं अपि यथात्र समास उच्यते समचतुरस्त्राणां तूक्तः ॥ समासः यस्यानाना प्रमाणसमास इति ॥ एवं आसौ पि चतुरस्त्रा
 अचतुरस्त्रा निर्जिर्बनिति ॥ समचतुरस्त्रं दोषं चतुरस्त्रं चिकीर्षं निति च ॥ अतः समासग्रहणेन आसौ विलुप्यते ॥ इह प्राचमान् पुन
 रतीति श्रूयते ॥ तथा प्राग्वशमिदमेवमादिगणयत ॥ अतो दिङ् ॥ बरूपणयेदमाह ॥ समे सं कुं निरवाय सं कुं संमितया इवा मंडलं पदि
 लिरूपयत्र लेखयोः सं कुं गृह्याया निपतति तत्र सं कुं निहं तो सा प्राची ॥ समग्रहणं निम्नो नतमुदासायं ॥ विषमहिष्ठाया वैराग्यतत्र
 दिग्स्पष्टा भवति ॥ तत्र सं कुं निरवाय तस्य मितया इवा मंडलं पदि लिरूपयत ॥ तत्र च पूर्वापरयोर्लेखयोः सं कुं गृह्याया निपाते इतरे सं कुं नि
 खनेत् ॥ सादि कुं प्राची ॥ इति समासार्थं लक्षणं ॥ इतरा प्रतीची इति ॥ आदि स्योदयो हि प्राच्युपलक्षणं ॥ न च समासमंतरेणोदयः शक्यते सा
 धयितुं ॥ अतस्तच्छायापन्यस्तादिग्रहणार्थं ॥ ननु चार्थस्य अत्रा स्वासंतरेण ॥ अत्र चाम्यत्रोदोति ॥ तत्रानेकाहः साध्यै कर्मणि प्राची
 न लभ्यते ॥ इति लक्षणं नेषु हि चित्राया वसादिस उपसर्पति ॥ उदययने स्वाती मिति ॥ विषुवती ये लहनी चित्रा स्वात्योर्म्यो एवोदयः ॥ अ
 तस्तन्मध्यं सं कुं गते वच्छाया भवति ॥ एवं च सति अहं तरेषु सेवप्रधानं भवतीत्यत्रोच्यते ॥ तं प्राच्युद्धं सनेन प्राच्युद्धं लेखते ॥
 अंदिने

सप्तम्यायश्चतुर्विंशः शोभातः सप्रक्रमः ॥ एतश्चरथासप्रमाणान्तरालपक्षे भवति ॥ तेन केदंमिमीयाद्वाद्दशगुलं पुरस्तादपदिष्यतकषा
वद्यापुंकीः पुरस्तात्प्रान्वमवधायतस्मिपाभिनोति पार्श्वयोर्विंशतं तर्पदीति श्रुतेरर्थकानेके प्रथमोत्तमो प्रस्तवतः ॥ यारज्जुदेकार
शोपरवासांस्त्रिपेत् ॥ तद्दशचरथास्तानीत्यादि रज्जुः सैषा शिर्यं डिनीवेदिर्भवति भवति चान्नलोकाः ॥ ७० ॥ एतश्चरथासांतरालपक्षे
भवति तेन केदंमिमीयाद्वाद्दशगुलं पदपुरस्तादपदिष्येत्सेवमादिर्भवति ॥ नहि केदयूपधोरंगानिलदशसंयोगसिद्धः ॥ ७१ ॥ इत्युपाध्यायक
स्तौ उल्लेखिवरणं ॥ शके ॥ ७८ ॥ कार्तिकवद्यः ॥ सौम्ये सोतारामदशसहश्रेण पुस्तकमिदं जातु विनीतं लिखितं ॥ ७९ ॥ ७९ ॥ ७९ ॥

श्वेतस्तेनमानेनपटिलिखेत्तत्रचयदितिरितंभवतितस्यतृतीयविभागेनसहमंडलपरलेखंकुर्यात्तमंडलंचतुरस्रंचिकीर्षंविभुं
 पंचदशभागांश्चैवाष्टाबुद्धेष्टेषःकरली॥२॥मंडलमेवचतुरस्रंकर्तुमिच्छन्विच्छंभमाथापंचदशभाकुर्यात्तत्रचैवाष्टाबुद्धेष्टः
 अपनयेत्तशेषंचतुरस्रंकरली॥३॥द्रोणचिह्नंयचक्रचिह्नंकुचिह्नंप्रउगचिह्नंभयतःप्रउगःसमुत्पुष्टावृत्तयेतेनयः॥स्पष्टं॥एतेन
 यः॥द्रोणेयावानग्निःसपक्षपुष्टावृत्तयेस्तावत्समचतुरस्रंकरलीद्रोणदशविभागेवृत्तयेकेतदशमेनापटिप्यापटिप्येकसमासेनस
 मस्यानर्हस्यसर्वमग्निंयथाह्यतंकरलीपुष्टावृत्तये॥द्रोणःसमचतुरस्रंस्तत्तदर्थोयमारंभः॥यावानग्निःसपक्षपुष्टावृ
 त्तयेः॥नानाप्रमाणसमासेनसमस्यतावश्चतुरस्रंकरलीद्रोणदशभागेवृत्तयेकरंति॥तस्मिन्महत्तयेवदशमेनापटिप्यापटिप्ये
 कसमासेनसपक्षपुष्टावृत्तयेसर्वमग्निंयथाह्यतंकरलीनिर्हृतंवृत्तमग्निःपुष्टावृत्तये॥द्रोणःसमचतुरस्रंस्तत्तदर्थोयमारंभः॥यावानग्निःसपक्षपुष्टावृ
 त्तयेः॥मंडलविधानेनमंडलंकुर्यात्तत्तमग्निंयथाह्यतंकरलीनिर्हृतंवृत्तमग्निःपुष्टावृत्तये॥द्रोणःसमचतुरस्रंस्तत्तदर्थोयमारंभः॥यावानग्निःसपक्षपुष्टावृ
 त्तयेः॥एतेनैवात्रकुर्यात्समासेनसमस्यतावश्चतुरस्रंकरली॥४॥प्रउगचतुरस्रंविचिकीर्षंमध्येप्रान्विमपटिप्यविपर्यस्योत्तरतउपधायदार्धचतुरस्रंकरलीमध्येषुशंकवःससमाधिः
 एतदपिनिगदध्याख्यातं॥प्रउगचतुरस्रंविचिकीर्षंमध्येप्रान्विमपटिप्यविपर्यस्योत्तरतउपधायदार्धचतुरस्रंकरलीमध्येषुशंकवःससमाधिः
 धिरुभयतःप्रउगंचेन्मध्येतर्थापटिप्यपूर्विसमस्येत्॥५॥एतेनैवात्रकुर्यात्समासेनसमस्यतावश्चतुरस्रंकरली॥५॥प्रउगचतुरस्रंविचिकीर्षंमध्येप्रान्विमपटिप्यविपर्यस्योत्तरतउपधायदार्धचतुरस्रंकरलीमध्येषुशंकवःससमाधिः
 चप्रउगेपटिप्य॥पंचकर्णात्रांष्टोत्राणामनेनैवप्रकारेणसमासः॥एककर्णात्रांष्टिकर्णात्रांष्टोत्राणामप्युक्तप्रकारेणसमचतुरस्रंकुर्यात्॥६॥उत्तरेषुपुरुषोऽथेनेकरुतावधा
 यथायोगंसमस्यते॥एककर्णात्रांष्टिकर्णात्रांष्टोत्राणामप्युक्तप्रकारेणसमचतुरस्रंकुर्यात्॥६॥उत्तरेषुपुरुषोऽथेनेकरुतावधा
 दिखेतद्व्यापः॥उत्तरेषुपुरुषोऽथेनेति॥तदुक्तमाचार्येणतत्रोच्यते॥आद्योऽग्निर्गुणस्त्रिगुणोभवतीति॥सर्वसमासः॥आद्य
 मग्निंचतुरस्रीकरुतावधा॥त्रिपुष्टयेवात्रिकरलीसमासेनेतिविशेषः॥उभयत्राग्निमानायादुपुरुषाविरुद्ध
 रसादयितव्या॥एकविंशतिविधोभवतीतिपुरुषाध्यासः॥पूजाग्निष्टोत्रप्रमाणयेवपुरुषप्रमाणेष्टोत्राध्यासः॥कार्यः॥तत्र
 प्रमाणमाह॥पुरुषाध्यासेथावाग्निःसपक्षःपुष्टावृत्तयेविचिकीर्षंस्तव्यश्चतुरस्रंकरलीति॥सिन्धुपुरुषप्रमाणमवेदध्यात॥सपक्षपुष्टावृ
 त्तये॥करुतावधाप्रमाणंष्टोत्रमवेदध्यात॥अत्राग्निप्रमाणायपुरुषप्रमाणमाह॥समस्तपंचदशभागान्करुतावधेकसमा

[illegible]

[OrderDescription]
,CREATED=08.01.20 10:27
,TRANSFERRED=2020/01/08 at 10:30:38
,PAGES=9
,TYPE=STD
,NAME=S0002466
,Book Name=M-2573-SRULWAVIVRAN
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF

FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,